

BIBLION

„HABENT
SUA FATA
LIBELLI”

PUBLICATIE DE BIBLIOLOGIE · EDITIE FESTIVĂ · 2006

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” - 75 de ani de existență

Întâlnirea cu prima carte nu se șterge niciodată, chiar dacă nu-i mai reții titlul. și sentimentul pasului printre cărți, miroslul de cuvinte și sufletul lor învingând parfumurile și măreția vrafurilor de tomuri, cărora te încini doar atingându-le. și sfărșitul cărții citindu-l în fugă să afli... nu știu ce, și întoarcerea grăbită spre începutul fără timp.

Personaje și știință, legi și poezii, templu cu pereți de hârtie... vorbe pentru cărți și biblioteca lor.

Mă bucur că există, ca pentru un gând bun spre care trebuie să navighezi din când în când, ca pentru flori, ca pentru artiști, ca pentru tablouri... Vestind mereu de bine și reînviind dintre file esențele.

Biblioteca este o instituție fundamentală a cunoașterii, iar cunoașterea înseamnă putere. Urez Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” să fie mereu puternică, aşadar să poată asigura permanent accesul la cunoaștere, în forme din ce în ce mai complexe, mai adecvate acestor timpuri avide de informație, de cultură și înțelepciune.

Cristian Zgabercea
Director al Direcției de Cultură,
Învățământ, Sport și Sănătate
a Consiliului Județean Constanța

Biblioteca – o lume de trăire și hârtie, o demnitate a slovei care rămâne, un instruit care atinge cartea, într-un ritual de sfîntenie, o vibrare de arc întins între degetele mâinii.

Am simțit-o prima oară ca pe o teamă, ca pe o regăsire și pe oameni i-am percepuit scotocind-o de miracole. Niciodată nu m-am îndreptat spre ea cu semnele oboselii din ziua precedentă.

Și de atunci, din prima zi de bibliotecar mi-a rămas mereu, cel mai aproape și cel mai departe.

Și pe ele, cărțile, le iubesc doar gândindu-mă. Față de ele n-ai nevoie de atitudine... te pui în slujba lor și atât. și-i mulțumești Domnului că ție îi-a dat **Cartea**.

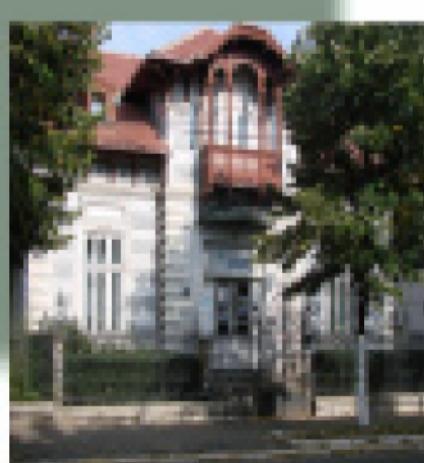
Dr. Liliana Lazia
Director al Bibliotecii Județene
„Ioan N. Roman” Constanța

Biblioteca euxină a împlinit dezideratul mai vechi al intelectualității constănțene, deținând cel mai bogat și valoros fond de publicații dobrogene, după cel al Academiei Române, fond în baza căruia s-a creat un sistem complex de instrumente de informare. Noi am creat biblioteca tradițională, rămâne ca cei de după noi să creeze biblioteca modernă, biblioteca mileniului III.

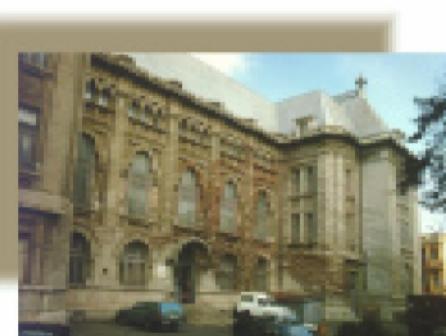
Dumitru Constantin - Zamfir
Director al Bibliotecii Județene Constanța
(1962 - 1967; 1971 - 1997)

Sediul bibliotecii din
bd. Ferdinand nr. 7Bis
(1963 - 1980)

Sediul bibliotecii
din bd. Tomis nr. 110
(1951 - 1963)

Sediul bibliotecii
din Palatul Arhiepiscopiei
(1980 - 1998)

Carte - lăcașul nestăvilitelor emoții, rug al preschimbării arborilor de ură în iubire, extraordinară coborâre a glasului în semne, prin care chipul uman curge pe file de istorie, asemănător versului peste buzele hipnotizate ale poetului.

Prof. Ion Faiter
Director al Bibliotecii Județene Constanța
(1969 - 1971)

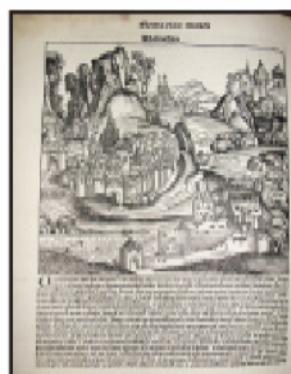
Amintiri de cititor

Școala de cartier unde am urmat cursurile primare și gimnaziale nu avea bibliotecă. În clasa a IV-a, Domnul Învățător a hotărât, în acord cu noi, elevii, să aducem fiecare de acasă două, trei cărți și astfel am alcătuit, cu entuziasm, o mică bibliotecă, găzduită de un dulap, cu lacăt. Numai că, după câteva zile, lacătul a fost smuls, iar cărțile, toate, furate. Atunci dascălul, măhnit, ne spuse: „Băieți, vă puteți înscrie la biblioteca orașului, aflată în palatul Primăriei. Accesul e gratuit.” Cățiva, însotiti de însuși dascălul, ne-am înscris.

Când, pentru prima oară, singur, am împrumutat o carte de la bibliotecă, am avut sentimentul libertății: neconstrâns de nimeni, accesasem o instituție publică și, mai ales, puteam citi ce voiam. Eram mândru, mă simteam important. De aici, de la biblioteca ce anul acesta împlinește 75 de ani de sporică existență, am împrumutat cărțile ce mi-au marcat copilăria: „Amintirile” lui Creangă, „Robinson Crusoe” sau „Douăzeci de mii de leghe sub mări”...

În relațiile mele de atunci, ca cititor, cu biblioteca, au existat și mici „incidente”. Odată, aflându-mă la ghișeu, la rând, am ochit o carte foarte voluminoasă, cu un titlu ce mi s-a părut interesant, returnată de un Tânăr. Am înșfăcat-o (pe atunci, accesul la raft nu era liber), dar bibliotecara, înainte de a-mi completat fișa, s-a uitat lung și la mine și la carte și, cu un aer exigent, a zis: „E prea groasă cartea aceasta pentru tine, alege-ți altceva.” Ce-i drept, eram cam pirpiriu. Am simțit că îmi dau lacrimile și am replicat, timid: „Doamnă, am citit și cărți mai groase...” Zadarnic. Poate avea dreptate, știa ce știa, însă ce înciudat am fost pe bibliotecara aceea! Altădată, fiind singur acasă, m-am pomenit cu două doamne la poartă. Una ținea în mâna un cartonaș. „Aici locuiește...” „Da, eu sunt.” „Ai împrumutat două cărți de la bibliotecă...” Atunci am priceput: cartonașul era fișa mea de cititor. M-am rușinat cumpălit. Urechile îmi văjăiau: chiar uitasem să returnez cărțile bibliotecii. Le țin încă minte: „Hagi Murat”, de Lev Tolstoi și „Alitet pleacă în munți” (o carte despre viața eschimoșilor din extremul Nord rusesc, al cărui autor nu-l mai rețin). Am dat fuga în casă, le-am adus. Vârându-le într-o sacoșă, una dintre bibliotecare, mai în vîrstă, impresionată de roșeața din obrajii mei, mi spuse cu blândețe: „Altădată, băieți, să le aduci la termen...” Mă iertase, deci mai puteam împrumuta cărți de la bibliotecă...

Constantin Cioroiu
Director de specialitate
al Bibliotecii Județene Constanța
(1985 - 2000)

Incunabul "Liber Chronicarum", autor Hartmann Schedel, Nürnberg, 1493

Colecții prestigioase

Împlinirea a 75 de ani de la înființarea Bibliotecii Județene Constanța ne îndeamnă la elogiu instituției ca idee înăscută din necesități științifice și culturale pentru această zonă a țării – decontestabilă importanță istorică – Dobrogea.

Vârsta este respectabilă și avem convingerea că va dăinui cât civilizația, transmițând prin bogatele-i colecții rodul creator al minții umane de la o generație la alta.

Îmi revine plăcuta misiune și onoare ca, în numele colectivului Bibliotecii Universitare din Constanța, să adresez, cu prilejul acestui eveniment, cu înalte semnificații, conducerii Bibliotecii Județene Constanța, întregului corp profesional calde felicitări, asigurându-vă de întreaga noastră prețuire.

Dacă ne gândim la sărbătoarea de astăzi în sens instituțional, vârsta este o realitate figurativă, semnalând înainte de toate eforturile și succesele celor care au ctitorit-o și au păstorit-o. Remarcabile au fost și sunt contribuțiile celor doi directori: Dumitru Constantin Zamfir și Liliana Lazia.

O mărturie grăitoare a prestigiului de care s-a bucurat și se bucură marea instituție de cultură care este Biblioteca Județeană din Constanța o constituie bogatele colecții pe care le deține – cărți și manuscrise, publicații periodice și seriale, alte materiale documentare, pleiada cărturarilor și utilizatorilor prezenti zi de zi în sălile de lectură, în amfiteatrele sale, lucrările bio-bibliografice, monografiile, studiile de specialitate elaborate și încredințate apoi tiparului.

Atacând multiple și variate domenii ale culturii și științei, specifice de altfel întregului sistem bibliotecar românesc, au întărit-o, deschizând noi și mari perspective.

Cei 75 de ani de căutări, cu greutăți inerente dar și cu realizări pe măsură, așeză Biblioteca Județeană din Constanța pe un teren solid și fertil. Momentele creșterii și maturității sale rămân spre binele culturii românești.

Făcând parte din aceeași familie, ca soră mai mică, Biblioteca Universitară din Constanța vă transmite, cu ocazia acestei frumoase aniversări, salutul și considerația sa.

Prof. Ioan Popișteanu
Directorul Bibliotecii Universității "Ovidius"

Confesiune ...

Sunt copilul, deja bătrân, al părinților mei, țărani. Într-un moment de mare cumpănă al vieții, m-au salvat medicii. Școlile pe care le-am făcut m-au pregătit pentru un loc demn în societate și, mai ales, m-au pregătit să știu să citesc, cum să citesc. Cum să mă luminez, pentru a lumina. M-au pregătit pentru a intra în Biblioteci. Spiritual, sunt opera următoarelor biblioteci: Biblioteca satului meu, Nispări, Biblioteca orașului Medgidia, Biblioteca Facultății de Istorie din București, Biblioteca Institutului de Istorie al Academiei din Cluj, Biblioteca Institutului Pedagogic Constanța, Biblioteca Muzeului de Arheologie Constanța. Deasupra tuturor, Biblioteca Academiei, Biblioteca Centrală Universitară din Cluj și Biblioteca Județeană Constanța. Pe aceasta din urmă am „descoperit-o” în 1956. „Locuia” în casa lui Ion Bănescu, pe „Tomis”. Căutam, de măori publicat în „Tânărul scriitor”. Biblioteca avea colecția. Și, mai ales, găseam programe de admitere la Facultatea de Istorie. Din nu știu care revistă. Ne-am „reîntâlnit” – pentru a nu ne mai „despărți” – peste 10 ani. În 5 ani, la Cluj, îmi „construiesem” o bibliotecă personală. Eram, iremediabil, cucerit de carte. Dar numai unind biblioteca mea, adusă de la Cluj, cu Biblioteca Institutului Pedagogic și cu Biblioteca Județeană, puteam face față exigențelor pe care mi le impunea – autoimpunea – calitatea mea de universitar, în general, aceea de profesor, în special. Am fost de-al casei, aici, la Biblioteca Județeană. De 40 de ani. Legitimății? N-au constituit, pentru mine, ceva. N-aveam nevoie. Directorii, Faiter, Dumitru Constantin Zamfir, Lazia, apoi Cioroiu, Tanță Călinescu, Aurelia Berariu, Voșloban, Ovidiu Dunăreanu, Gheorghiu erau prieteni întru carte. Acum cățiva ani, am vrut, de formă, o legitimăție. O fetiță, la respectivul serviciu. Îi spun „învățător de istorie” – ca ocupație. Scrie doar „învățător“. Ceea ce nu era un fals. Sigur, Biblioteca n-a fost, pentru mine, înainte de toate, fondul de carte, de documente, de presă, de manuscrise. Ci oamenii, atmosfera. Juristul Cltocotici, Corcheș, din afară, Dragu Rareș, Iordache, Nistor Bardu – de la Nispări-, Aledin, Culicea, Baloleanu, Cucu, Sima, Antoaneta, Talmăchi, Apostoleanu. În fine, personalul de la documentare, multiplicare și legătorie (știe el, de ce!). De altfel, la 21 august 1968, din biroul directorului, la al cărui televizor vedeam drama Cehoslovaciei, ne hotărâm să mergem la Comisariat, să cerem arme, pentru că Țara era în pericol. Biblioteca Județeană era gazda – cea mai nimerită – pentru seri culturale de înaltă clasă, organizate de Cioroiu, Zamfir și Dunăreanu, prezentări ale figurilor Constanței, scriitori, poeți, actori, istorici, arhitecți etc. Biblioteca se îmbogățea continuu, devinea Centru de cultură și știință – Biblioteca realiza și edita *Bibliografia Dobrogei*, de aproape 40 de ani. Opera de importanță națională. Loc de încărcare a bateriilor sufletului și minții. Prin cărțile ei, s-au creat caractere și competențe.

Prof. univ. dr. Gheorghe Dumitrașcu

Cultură și praf

N-am talent memorialistic. O pagină, totuși, risc. Să afle cititorii care n-au auzit de lectura la arie sau în cercurile de citit, organizate în cele mai îndepărtate cătune ale județului Constanța, pentru popularizarea în stil maoist a culturii românești și universale. Cuvântul de ordine era „pe teren”. Programul mobilizator „Biblioteca în slujba construcției socialiste” își propunea să ducă informația oriunde beneficiarul principal, poporul, era disponibil. Un loc propice era la arie, lângă batozele prăsute, oprite pentru pauza de masă și lectură. Chiar dacă ascultătorii erau aduși cam silnic și nu prea înțelegeau pendularea lui Raskolnikov între crimă și pedeapsă, faptul că auzeau numele lui Dostoievski însemna ceva. Dobrogea era prima regiune în întregime colectivizată și bibliotecile de aici trebuia să fie fruntașe. și au fost fruntașe ani la rând bibliotecile comunale Mihail Kogălniceanu, Basarabi, Topraisar, dar și altele. De regulă, din comunele în care CAP-urile sau IAS-urile aveau resurse materiale mai generoase.

Dacă cititorii mai îndărătnici nu înțelegeau să vină la bibliotecă, bibliotecarii duceau cărțile la domiciliu, unde se organizau și cercurile de citit. La următoarea rundă, a recuperării, abia dacă se mai găseau jumătate. Cititorii nu prea știau unde le-au pus. Nu conta. Era important ca literatura să circule. Erau, firește, și excepții.

Mijloacele de transport erau precare. De la o bibliotecă la alta transportul se facea cu căruțe. Se mai întâmpla să și plouă. Ajunși la destinație, îl aduceam pe bibliotecar de acasă, apoi făceam focul. Godinul nu funcționa tocmai bine: lemnele erau prea ude ori burlanele ruginite aveau prea multe fisuri și fumul nu-și găsea direcția.

Aveam în plan și activități mai specializate pentru susținerea prin lectură a producției agricole. Colega mea, Tanță Călinescu, se experimentase în literatură zootehnică, eu, în cultura plantelor. Erau invitați și autori ai cărților de profil. Cititorii primeau biletele cu întrebări și răspunsurile veneau prompt, pentru că toată lumea să înțeleagă. Ne plăcea să mergem la Pecineaga. Inginerii de aici erau cooperanți și la încheierea conferințelor sau simpozioanelor organizau petreceri reușite.

Veneau adesea și reprezentanții de la centru. Mi-amintesc de zelul contaminant și bunele intenții ale lui Corneliu Dima-Drăgan, bibliolog de marcă în vremea respectivă. Era un pasionat propagator al literaturii românești și universale. La o aniversare Vasile Alecsandri, organizată la biblioteca din Basarabi, era prezent și el. Am avut proasta inspirație să alegem ca motto al unei expoziții cu operele scriitorului, cunoscutul citat din Eminescu „acest rege-al poeziei / veșnic Tânăr și ferice...”. și-a făcut apariția cineva de la partid, tovarășul S., care ne-a muștruluit aspru pentru totala lipsă de orientare politică. „Ce rege, găsiți imediat altceva!” Era aproape un sabotaj să folosești metaforic termenul

“Lectura la arie”
com. Ceamurlia, raion Istria
Dobrogea nouă, XV (1962), nr. 4276

– rege – când vii să instruiești masele. Am înlocuit citatul cu un text mai neutru. Dintr-un pastel.

Au fost și întâmplări interesante „pe teren”. Întâlnirile persoane pasionate de munca lor, chiar printre bibliotecari.

Filtrate de timp, evenimente și figuri se dezvăluie simpatic iar praful de pe copertile cărților plimbate la arie se spulberă nostalgic...

Stela Motoc

O catedrală a spiritualității

Sunt o viață emoție de fiecare dată când pășesc în spațiul atât de primitor și de sobru totodată al impunătoarei Biblioteci Publice Tomitane. Mi se pare că am pătruns într-o veritabilă Catedrală a spiritualității românești și universale, unde răsună acordurile secolelor și mileniilor de cultură, unde s-a adunat un bogat tezaur de înțelepciune, de lumină și de bucurie. Aici regăsești memoria documentelor, a manuscriselor și a cărților vechi, poți întreprinde un extrem de instructiv periplu de-a lungul unor continente ale spiritului uman, poți redescoperi fascinanta lume a Cărții și a Cuvântului scris, poți reconstituи trecute vieți de scriitori, de artiști, de regi și domnitori, de oameni politici, de apărători ai ființei naționale și de arhitecți ai României moderne.

Când părăsești această Catedrală a spiritului uman te simți mai bogat pe plan intelectual și psihic, nutrești un nemărginit respect pentru trădătorii condeiului, pentru cei care, de-a lungul secolelor, au lăsat “un Nume adunat pe-o Carte”.

Doresc Bibliotecii Tomitane acum, la această frumoasă aniversare, viață cât mai lungă și cărți cât mai multe, întru propășirea și luminarea noilor generații! *Vivat, crescat, floreat!*

Conf. univ. dr. Ștefan Cucu

Permanență

Ce poate însemna intrarea într-o bibliotecă? Infinitele răspunsuri se adună într-o explicație unică. Aceea de pătrundere în miracolul universului cultural.

Este covârșitoare prezența acestei complexități spirituale în fiecare loc din lume. Prin ea, orice națiune dovedește că are o tulburătoare istorie, că are mari gânditori, mari creatori, făuritori de civilizație, de semne ale eternității.

De 75 de ani „comorile de hârtie” ale Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” sunt ale celor care le cercetează cu o nobilă indiscreție, din dorința de a le da o nouă strălucire. Simbolurile notelor de subsol ale cărților, ale studiilor științifice semnate de intelectuali distinși sunt destăinuiri ale faptului că, până la actul final al creației, autorii au fost lectori de documente oferite de înaintașii lor.

Biblioteca de la malul mării nu este numai ofertantă de investigație, ci are o echipă proprie de făuritori de semnalări bibliografice, de minuțioase și valoroase instrumente intelectuale, care le dău dreptul de a fi numiți formatori în sistemul sau în „arta” sondării unui text editat. „Bibliografia Dobrogei” este titlul sintetic al competenței bibliologice. Citarea celorlalte lucrări în numeroase tipuri de publicații editoriale (monografii, istorii, sinteze, tratate, indexuri) subliniază faptul că ele au devenit suport de documentare pentru multe arii informaționale.

Datorăm bibliotecii secretul instrucției noastre. Putem include lectura în ritualurile existenței, în dominantele stărilor individuale, care se exprimă prin „a vorbi”, „a mânca”, „a iubi”, „a te bucura”, „a munci”. Este consonant cu acestea și verbul „a citi”.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” a susținut ideea de acumulare a valorilor creative și, înfruntând timpurile și-a apărat depozitul de esență intelectuală, anticipând faptul că într-o zi fondul de carte nu va mai avea caracter restrictiv. Este meritul tuturor celor care au lucrat aici și au dat greutate ecusonului de „bibliotecar”.

Biblioteca Județeană este un profil instituțional afirmat în zona dobrogiană și bine conturat în spațiul național. Ea poartă astăzi numele unor personalități. Date fiind împrejurările de viață, anii petrecuți aici, la țărmul pontic, I. N. Roman face parte din personalitățile dobrogene. Este omul care a căpătat, prin timp, măreția faptei, a gestului, a cuvântului, a consecvenței în iubirea-i ultimă pentru meleagul ales.

Omagiez prin aceste câteva rânduri aniversarea unui edificiu de interes documentar, dar și a unei embleme a formației mele.

Prof. univ. dr. Constanța Călinescu

Un templu al culturii

Ce este biblioteca? Un templu. Senzația de loc solemn m-a încercat de când primii pași m-au purtat în prima bibliotecă (și ce mult a trecut de atunci!): vorba șoptită, foșnetul sfios al paginilor, misterul sertășelor închizând nume de truditori ai cuvântului scris, expresiile concentrate ale iubitorilor de carte și cărțile înseși, asemenea oamenilor: gârbovite de ani, ori strălucind de tinerețe. Câte gânduri și sentimente, avânturi și decepții, date și informații neprețuite cuprind acestea în paginile lor!

A trecut o jumătate de veac de când, terminând liceul „Mircea cel Bătrân”, m-am reînțors printre foștii mei profesori, acum colegi de cancelarie. Aveam doar 24 de ani și ținuta dascălilor de ieri m-a ambiciozat să încerc a mă ridica la înălțimea lor. Or, drumul spre înălțare al tuturor celor ce aspiră la un loc privilegiat printre slujitorii științei trece prin Bibliotecă.

Lângă magazinul „Grand”, din partea veche a orașului, există și azi o bătrână clădire, ale cărei scări înguste conduceau spre etajul neîncăpător pentru zecile de mii de tomuri ale Bibliotecii Municipale de atunci. Mi-a devenit o a doua casă, în care mi-am petrecut – știi eu? – mii și mii de ore.

Astăzi milenara urbe de la țărmul Pontului Euxin dispune de un așezământ cultural reprezentativ – o mândrie de edificiu, demn de pământul unde își doarme somnul veșnic unul din cei mai mari poeți ai omenirii, concetăeanul nostru, Ovidius. Aici am reușit ciudata performanță ca, printr-o trudă de câteva decenii, să încap într-un sertăș cu indicativul BIT, redus la câteva cartonașe numite fișe. Sunt tot atâtea volume care reprezintă modeste contribuții la istoria Dobrogei, a vieții politice românești, a politiciei externe a României, a istoriei armatei și bisericii naționale, a administrației publice și a istoriei dreptului românesc.

Astăzi mă întreb dacă satisfacția de a fi căutat de oameni de toate vărstele în sertășul meu nu este decât, poate, o deșartă vanitate, și nu am încă un răspuns. Cert este că ele ne vor supraviețui și după trecătoarea noastră existență pe acest pământ, atâtă vreme cât vor mai avea de spus urmașilor ceva.

Cu riscul de a fi catalogat drept demodat, îndrăznesc să afirm că dacă viitorul va aparține, aș cum se estimează, literaturii electronice, iar carte va deveni o relievă de muzeu, n-aș vrea să apuc această biruință; niciodată oamenii nu vor mai încerca atunci inegalabilă placere de a mânăgâia o carte, de a-i răsfoi paginile și de a-i descifra tainele.

Până atunci însă, urez bătrânei doamne a urbei, Biblioteca Județeană purtând numele ilustrului „I.N. Roman”, să rămână ceea ce a fost dintotdeauna: gazda primitoare a incorigibililor romantici îndrăgoșați de cărți.

La mulți ani!

Prof. univ. dr. Ion Bitoleanu

Întreaga gratitudine

Mărturisesc cu emoție că una dintre întâlnirile decisive ale vieții mele a fost cea cu biblioteca „Ioan N. Roman”, cu slujitorii ei și cu fondurile pe care le gestionează cu deosebită grijă. Părăseam în urmă cu 36 de ani băncile facultății de Istorie -Filosofie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași pentru a-mi lua în primire postul de profesor preuniversitar obținut, după regulile epocii, prin repartiție guvernamentală. Aveam în minte, între recomandările făcute de iluștri profesori promoției mele, și pe aceea de a continua să frecventăm biblioteca localității unde vom lucra, de a cerceta teme mai puțin abordate în istoriografia română.

Urmărind îndemnurile magiștrilor am intrat sfios pe 5 septembrie 1970 în biblioteca județeană, pe atunci aflată în clădirea cu harta vestigilor antice ale Dobrogei și am început să-i cercetez fișierele. Am descoperit un fond de carte adunat și păstrat cu grijă, diverse colecții de periodice, o impresionantă colecție de microfilme, un eficient serviciu bibliografic care adună și îmbogățește zilnic memoria sigură și durabilă a Dobrogei și un colectiv admirabil de specialiști dăruitori profesiei.

Treptat, între mine și acești minunați profesioniști s-a creat o relație extrem de benefică preocupațiilor mele. De la garderobiere la managerii instituției, am fost întotdeauna înconjurat cu atenție, cu o solicitudine impresionantă, toți răspunzând prompt cerințelor mele. De multe ori am fost condus rapid la informația căutată, câștigând un prețios timp pentru studiu.

Acestor oameni minunați, modești, profesioniști desăvârșiți, cunoșători până la detaliu mărunte ai istoriei și civilizației Dobrogei, le sunt profund recunoscător.

Fără Dumneavastră, stimați slujitori ai cărții și ai culturii, fără sprijinul acordat de-a lungul anilor aș fi fost mai sărac în informații și mai puțin eficient în manifestările intelectuale. V-ați impus demult ca cea mai prestigioasă instituție de profil din Dobrogea, iar în rândul celor din țară, ca una din cele mai importante. Când în urmă cu opt ani v-ați mutat în nou sediu, atât de dorit și meritat de noi toți, ne-am bucurat sătind că porniți pe un nou drum ascendent. Prin așezarea pe frontispiciul instituției a numelui „Ioan N. Roman” contribuți la neuitarea și recunoașterea valorii unuia dintre cei mai autentici dobrogeni, personalitate cu o operă literară, științifică și prolifică manifestare ziaristică, operator al valorilor și politiciei românești în Dobrogea.

Prin diversele manifestări organizate în ultimii ani, de la periodicele expoziții de carte, de pictură, de fotografii, la întâlniri cu personalități diverse, contribuți la dezvoltarea culturii constănțene.

**Noul Testament
Bâlgard, 1648**

Sunteți un pilon solid al învățământului superior constantean. Fiii de studiu și-au completat informațiile primite la cursuri, au pregătit examene, lucrări de licență și disertații studiind în sălile bibliotecii.

La împlinirea celor 75 de ani de existență dovediți că ați confirmat încrederea lui Nicolae Iorga, el însuși cunoșător al istoriei regiunii și al nevoilor ei.

Vă urez, cu recunoștință, MULȚI ANI ÎNAINTE în păstrarea și sporirea tezaurului de carte și de informație despre Dobrogea, unde au funcționat încă din antichitate instituții de cultură.

Prof. univ. dr. Valentin Ciorbea

Disponibilitate, solicitudine

Am intrat prima oară în Biblioteca Județeană Constanța în 1962; nu știau dacă am avut vreodată permis pentru că ea a fost locul în care eram întâmpinată cu solicitudine, mereu cu răspunsul la orice reper bibliografic ce-mi era necesar.

Neaflăm, iată, în 2006 și, consecventă, sunt mereu aici pentru materiale folosite de cercetării mele.

Disponibilitatea și promptitudinea întregului personal al bibliotecii față de cititorul – cercetător sunt modul comportamental obișnuit al tuturor acelora care slujesc de mult, sau mai de curând, Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” din Constanța.

Dr. Florica Cruceru

Mărturisire

M-am întrebat nu de puține ori cum ar fi arătat drumul meu profesional fără existența Bibliotecii județene, fără sprijinul ei în toate întreprinderile mele librești. Fără această prietenosă și consecventă colaborare în realizarea documentărilor pentru monografiile noastre, fără sfatul bine dovedit și căutarea febrilă, fără profesionalismul perfecționist al personalului său? Cu siguranță, un drum greu, desfundat.

Dar acest drag Prieten, care îmi este Biblioteca, a însemnat cu mult mai mult decât ascensiunea unei cariere. Într-un moment când am avut cel mai mult nevoie de un adăpost în calea intemperiilor vieții, mi s-a deschis o ușă și am descoperit cu infinită bucurie universul Marii Biblioteci, oamenii săi speciali, absorbiți cu devoțiune de Carte, păzind-o și punând-o la îndemâna căutătorilor. Îl amintesc pe directorul Constantin Dumitru Zamfir, pe colegele Tomoșoiu și Lili Tîjimeaua, pe Ivi Iordan, Constantin Cioroiu, Rareș Dragu, Petrică Popa, Malama Dumitriu, Maria Criciu, Mariana Căpătană, dar câte alte chipuri prietenoase și dornice de a ajuta la nevoie.

Poate cel mai mult m-a format în rigoarea cercetărilor istorice de mai târziu perioada petrecută la serviciul bibliografic alături de Domnița Ștefănescu, Maria Croitoru, Maria Pariza și Meri Drăgulinescu. O atmosferă destinsă, de cercetare în arhivele fondului documentar, împinse de marea curiozitate, de pofta de a decripta cât mai multe informații, într-un spațiu cenzurat de vremuri și de oameni. Și ce trainică prietenie ne-a legat pentru toți anii viitori, și ce bucurie nedisimulată la orice întâlnire, evocând tinerețea fără astămpăr, ambițiile și timpul comun împărțit generos!

Cei patru ani petrecuți în schema Bibliotecii județene au fost cei care mi-au determinat nu doar apelarea spre studiul monografic al Dobrogei, dragostea pentru cărțile și periodicele ei vechi, ci și implicarea în diverse probleme de promovare a imaginii instituției, de salvare a cătorva colecții degradate, ba chiar și sugerarea numelui pe care aceasta îl poartă astăzi.

Relația mea specială cu această instituție a memoriei colective s-a menținut și a căpătat o formă superioară, de relevare intelectuală alături de dr. Lili-ana Lazia, directorul general, un erudit și devotat om al cărții, Corina Apostoleanu, cercetător recunoscut în biblioteconomia românească, Adriana Gheorghiu, Adriana Dumitru, Gelu Culicea, Gheorghe Baloleanu și toți ceilalți care cu deosebită amabilitate oferă profesional și amabil serviciile de informare publică solicitate.

Aflată deja la standardele biblioteconomiei europene, dăruind oricărui constanțean un dialog profesional deschis și profitabil, biblioteca publică „Ioan N. Roman” a devenit locul unde se adună și se propagă ideile, cunoștințele, cultura și civilizația acestei comunități românești legitimată Dobrogea.

La mulți ani frumoși!

Conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan

7 ani într-o bibliotecă

Împlinirea a 75 de ani de la înființarea Bibliotecii Județene din Constanța constituie pentru mine un moment special, pentru că și eu am lucrat acolo și pot să spun, parafrazând o „zicere” celebră, *Et in Bibliotheca ego*.

Deși, în timpul studenției și apoi, ca profesor la liceul din Babadag, îmi surâdea uneori ideea de a lucra într-o bibliotecă, în 1978, datorită unor cauze de natură familială, dar și din dorința de a da curs unor aspirații cultivate de magistrații mei de la Universitatea din Iași și rămase mereu vîî în sufletul meu, am ajuns să-mi desfășor activitatea profesională chiar într-o bibliotecă. Și nu una oarecare, ci în cea mai mare din Dobrogea: Biblioteca Județeană Constanța.

Lucrul aici, timp de mai bine de șapte ani, a fost pentru mine ca o nouă studenție... Nu pentru că nu faceam aici altceva decât să studiez, cum își pot încărca unii, ci pentru că obligațiile de serviciu curente mă puncau totdeauna în contact cu cartea, cu documentele tipărite. Acest contact presupunea investigarea surselor documentare subordonate unei tematici de cercetare bibliografică, în vederea realizării unor lucrări specifice muncii de bibliotecă, dar și redactarea de articole și studii asupra realității complexe care este Dobrogea – pământul dintre ape. Am înțeles atunci cât de importantă este cercetarea locală, în contextul general al cercetării naționale și ce complex fascinant de discipline este *dobrogenistica*, pe care am slujit-o cu pasiune atât timp. Multe din cunoștințele achiziționate în anii aceia le-am valorificat mai târziu, când m-am întors la școală, în fața elevilor și studenților, și nu puțini dintre ei s-au prins fascinați în universul lor, pe care eu îl făceam cunoscut prin viața mea.

Pe de altă parte, în afara muncii de zi cu zi, biblioteca mă ținea la curent cu tot ce apărea nou la edituri, în domeniile care mă interesau. Unele cărți produceau asupra mea un asemenea impact, încât, ca în anii de liceu sau de studenție, nu o mai lăsăm din mâna până nu o terminăm de citit. Pentru a împărtăși apoi impresii cu colegii despre ea. Frumoase vremuri!

Am întâlnit la Biblioteca din Constanța oameni care păreau să aibă lumina culturii întipărite pe fețe, ca și când cărțile emanau, din conținutul ascuns între coperte, un fluid discret, care le pătrundeau în felul acesta. La sesiuni și comunicări științifice, la „Clubul Artelor” și la alte manifestări organizate de prestigioasa instituție, asemenea oameni purtau dialoguri atât de interesante despre lumea prinseă în cărți, încât, de multe ori, timpul înainta mult în noapte și nimeni din cei prezenți nu dădea semne că ar vrea să plece acasă.

Dar pentru ca informația să ajungă la doritori, fie acasă, prin împrumut, fie în sălile de lectură, în bibliotecă lucrează echipe de oameni care nu se văd. Efortul lor este adesea foarte intens. Lor le adresează astăzi, la aniversare, pe cale publică, în numele meu și al atâtitor alți beneficiari ai muncii lor, mulțumirile cele mai frumoase. Iar colegilor bibliotecari, le urez să rămână mereu vrednici de misiunea lor, în ciuda urăcuiunilor de tot felul la care ne supun vremurile.

Lector univ. dr. Nistor Bardu

Cetatea spiritului

Mișcarea culturală entuziasă, imediat de după 1877, a inițiat, printre altele, fondarea la Constanța (1898) și a unei biblioteci publice, ce a constituit o faptă culturală de răsunet național. Biblioteca Cercului literar „Ovidiu” a fost prima tentativă de instituționalizare a lecturii publice. Acest gest a fost receptat la adevărata lui semnificație culturală și a stat la baza întemeierii, în 1931, a Bibliotecii municipale.

Biblioteca și slujitorii ei au reușit de atunci până în prezent să treacă peste numeroase dificultăți; una nu au putut-o depăși, aceasta marcându-le întreaga existență; lipsa unui sediu propriu, adevărat cerințelor specifice activității cu carte.

Dar iată că și acest mare impediment s-a spulberat. În toamna anului 1998, când s-au aniversat 120 de ani de la Reintegrarea Dobrogei în Statul Român și când principala bibliotecă a ei împlinea șaizeci și șapte de ani de existență, edilii luminați ai Constanței acelui moment au dăruit Bibliotecii Județene, de ziua Sfântului Apostol Andrei, o casă nouă, o cetate a cărții, din oțel, beton, marmură și sticlă, unică între clădirile cu același profil din țară.

Un vis împlinit – o casă a cărții, luminoasă, modernă, în vecinătatea mării, așa cum și-au dorit dintotdeauna cei care au servit-o cu onestitate, dăruire și speranță, așa cum și-au dorit-o generațiile de cititori din acest oraș, ale cărui performanțe arhitectonice și de organizare tehnică încântă și impresionează.

Un templu al cărții, o realitate a generațiilor noastre, demnă de începutul mileniului în care am pășit, demnă de a ilustra cu certitudine dimensiunea economică a orașului de pe țărmul Pontului Euxin, dar și de a pune într-o nouă lumină aspirația sa culturală.

După terminarea Facultății de Biblioteconomie la București, destinul m-a adus în această bibliotecă la vîrstă de douăzeci de ani. Timp de două decenii și ceva am slujit-o cu interes, iar când m-am desprins de ea, în favoarea revistei Tomis, am făcut o mărturisire sinceră: „Dacă unii se laudă cu școlile pe care le-au absolvit în viață, eu consider că «școala» mea de căpătai, pe care am frecventat-o timp de douăzeci și trei de ani, zi de zi, a fost Marea Bibliotecă a Constanței, adevărată cetate a spiritului, ce m-a apărat de relele acestei lumi și m-a ajutat să țin drumul cel adevărat. În fața ei mă înclin cu smernenie”. Nici astăzi nu mă dezic de aceste afirmații. Iar acum, la aniversarea a șaptezeci și cinci de ani de existență, urez instituției care m-a ajutat atât de mult, cât și colegiului ei de conducere: La Mulți Ani! Viață lungă! Să-și ducă programele și proiectele culturale excepționale, pe care le inițiază, cu putere și sănătate până la capăt!

Ovidiu Dunăreanu
Președinte al Filialei „Dobrogea”
a Uniunii Scriitorilor

Remediu al îndoielii

„Ca să cunoaștem realitatea, trebuie să ne detașăm de prezent”, afirmă o butadă. De la nivelul acestei distanțe generalizatoare, în baza unui sistem de analiză elementar se pot discerne sensuri și semnificații, moduri de funcționare și motivații ale faptelor de cultură. Este motivul pentru care am întâmpinat cu interes retrospectiva generată de Ziua aniversară a Bibliotecii.

Trudind an de an, copleșiți de proiecte mereu noi și slujind unor conjuncturi în veșnică schimbare, uităm sau tindem să ignorăm mica istorică; ea, această istorie, există totuși în spatele acțiunilor culturale desfășurate împreună cu Biblioteca. Ea ne oferă o bogăție de informație încă nevalorificată, modul în care gesturile s-au reflectat în conștiința noastră și cum au funcționat la un moment dat.

Acest recul este cu atât mai necesar cu cât tot ce am făcut împreună operează asupra unui material viu și în mișcare (ce altceva sunt copiii?). Mai mult, suntem obligați să înlăturăm îndoiala, gândul că faptele noastre sunt „mici”, provinciale, că n-au ecou, să renunțăm la judecările simpliste (elevii de azi nu sunt interesați de lectură) sau catastrofice (cartea va muri!), și să operăm ca niște profesioniști, înregistrând, comentând, oferind o perspectivă analitică și generalizatoare.

Cei peste 15 ani de parteneriat activ nu s-au limitat la instrumente abstract-teoretice; 50 de materiale scrise și 60 de cataloage/pliante există ca o consemnare documentară, momente ale seriozității colaborării. Ele nu sunt o receptare inocentă a unor evenimente culturale sau artistico-plastice; noi n-am fost spectatori indiferenți, ci am acționat într-un context social, am urmărit ca elevii să-și contureze o formă umanistă solidă, dublată de o educație estetică pe măsură.

N-am izbutit întotdeauna; istoria noastră recentă a fost presărată (și) de eșecuri. Efortul educativ dificil și neîntrerupt a fost salvat mereu de fenomenul palpitant al observației; să urmărești pe viu reacțiile elevilor față de carte, să-i vezi cum își concep ilustrația plecând de la studiul textului, să le împărtășești tainele evenimentelor culturale, să-i obișnuiești cu repetiția marilor aniversări, de fiecare dată judecate viu din alte unghii... ce fascinant, ce sursă de analiză și de concluzii!

Ce încerc să subliniez este faptul că la nivel creator efortul micilor artiști (poezie, proză scurtă, pictură) a avut un rol modelator. Relațile dintre creații le-am înțeles, îngemănată într-un efort comun; nu separate și nici „specializate”, ci într-o unitate complexă, subtilă și preponderent emoțională. Am dorit ca elevii să înțeleagă înainte de a aprecia mecanic, să recunoască valoarea (cărții, picturii, muzicii), să-și asume personal un comentariu.

E mult, e puțin? *Dubito, ergo sum!*

Ceea ce an făcut noi, Școala „Nicolae Tonitza” (am fost doar bulgărele de zăpadă) și Bib-

lioteca, într-un timp relativ scurt, ar putea fi inclus în gama gesturilor eficiente și utile.

Unul dintre multele gesturi aflate într-o strânsă relație de dependență cu realitatea culturală și artistică globală.

Prof. Viorel Lungu

Publicații periodice din colecțiile bibliotecii

Sanctuar spiritual

Primul meu contact cu Biblioteca municipiului Constanța a avut loc în anul 1938. Aceasta, în urma bombardamentelor din 1941 a fost distrusă și apoi refăcută în 1943.

În mirifica lume a cărților am petrecut multe ore ca elev și apoi ca asiduu „devorator” al lor. Ulterior ele au constituit izvoare importante în elaborarea lucrărilor mele consacrate Dobrogei.

Biblioteca a fost și este pentru mine un sanctuar spiritual care mi-a îmbogățit continuu cunoștințele și a înnobilat sufletul.

Simion Tavitian

Nostalgia a rămas...

Într-o lume a schimbărilor rapide, în care aproape totul a devenit uniform, biblioteca și-a păstrat rolul de spațiu suprem al purității ideilor. Cartea, acest unic mod de nemurire, a răzbătut și va răzbate, cu siguranță, într-o competiție a formelor de educație. Mirajul bibliotecii este perceput de oamenii dăruiți cauzelor nobile. Dincolo de aparentul abstract se află, întotdeauna, claritatea, iar acești oameni se străduiesc să descifreze, să recomponă, să redimensioneze.

Am lucrat, vreme de 3 ani, într-o bibliotecă județeană, cea din municipiul Constanța. În viață depinzin de multe conjuncturi, te modelezi după felul de a fi al noilor cunoșcuți. Șansa mea a constat tocmai în faptul că, de fapt, în Biblioteca Județeană Constanța am întâlnit prietenii. și tot viață a făcut ca, sper eu, temporar, să mă îndepărtez de acest locaș de cultură.

Nostalgia a rămas, sufletul meu se află într-o clădire situată pe strada Mircea cel Bătrân nr. 104 A.

Aledin Amet, deputat

Confesiune...

- Îmi pare rău, dar nu mai avem niciun loc la sala 4, îmi spuse, cu zâmbetul pe buze, garderobiera.

- Nici la altă sală?

- Nici. Vedeți poate la Muzicală, micro-filme, periodice...

- Mulțumesc.

N-am apucat să cobor celecăteva trepte spre ieșire, că aud:

- Domnu! Domnu!

Mă-ntorc și idau cu ochii de un „manechin”, numai bun de fotomodel, prezentând un elegant costum de poliție...

- Poftiți, vă rog, mi se adresează cu o voce caldă ca ieșită din basm. S-a eliberat un loc la sala 4.

Îmi iau bonul și urc spre sală. Nu pot spune ce s-a întâmplat, dar în față mi-a apărut un ecran pe care se derula o peliculă cu viteza unei rachete, marcând anii de la 2006 înapoi și – stop cadru pe anul 1954.

Atunci! Primul meu pas pe treptele unei modeste clădiri ce depozita talent, inteligență, creativitate – de toate pentru toți, înmânunchiate în zeci, sute, mii, poate chiar zeci de mii de tomuri.

Imaginea alunecă și mă revăd alături de un școlit în ale tehnicii de bibliotecă ducând în spate câte o masă pentru două locuri.

- Unde cărați aceste mesec, măi, șoricari de bibliotecă? Ne întâmpină cu întrebarea unul din șefii culturii acelei vremi.

- Deschidem o sală de lectură, îi răspund, deocamdată cu 32 de locuri.

- Cine o să vină la ea? Ne zise „șeful” cu un zâmbet ironic în colțul gurii.

- Va veni ziua când se va sta la rând, îi răspund, continuându-ne drumul către mica noastră sala de lectură.

- Îmi dați voie? aud un glas în spate. Știți cumva unde-i aula? Am de acordat pianul.

Ecranul a dispărut. După ce l-am îndrumat spre aulă, am intrat în sala 4, unde mă așteptau locul și cărțile.

Saddy Herscovici

*Director al Bibliotecii Județene Constanța
(1954 - 1957)*

Am uitat ceva (în loc de p.s., da):

Am uitat că n-am uitat nimic sau aproape nimic din cele peste 1000 de zile petrecute împreună cu prietenii cărții dinăuntru și din afară acestui locaș, într-un minunat și permanent joc de lumini și umbre, că dacă ar fi să scriu, aş umple „n” volume cu povestiri sau scenarii pentru un serial TV ce ar ajunge la trei cifre.

S. H.

*Evanghelie
București, 1682*

Bunii prieteni

Când s-a înființat Biblioteca aveam doar doi ani. Dar mulți ani am fost un cititor conștiincios – în sălile de lectură, atât în Peninsula cât și în modernul local actual. Cea mai mare bucurie intelectuală o am când mă afund în Fișiere. Dacă vreau să găsesc repede ceva să ajută calculatorul, dar la Fișiere văd viața cărților, bunii mei prieteni.

Urez prestigioasei instituții de cultură a Dobrogei, acum, la 75-a aniversare, să aibă viață lungă și capacitatea de a fi mereu la curent cu avalanșa de apariții editoriale specifică anilor aceștia.

Contraamiral (r) George Petre

Copertă din piele cu ornamente aurite a „Evangheliei” din 1682

Ediții ovidiene rare

For cultural al cetății

Investigația în universul inefabil al cărții am asociat-o întotdeauna cu tentația exploratorilor de altădată: cu cât devii mai perseverent și mai iscăditor, cu atât plăcerea descoperirii este mai mare.

Dincolo de prețiosul tezaur bibliofil pe care îl conservă și valorifică în folosul zecilor de mii de cititori care îl trec anual pragul, Biblioteca Județeană Constanța este, înainte de toate, acel for cultural al cetății accesibil tuturor categoriilor sociale, vârstelor și preferințelor.

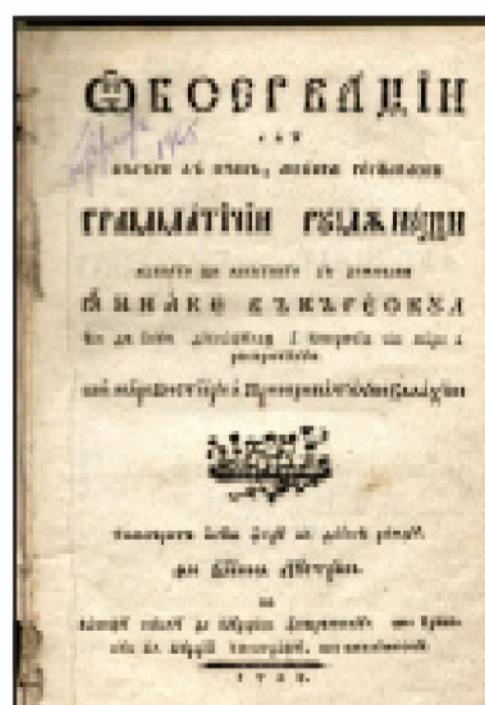
Identitatea cultural-patrimonială a orașului se regăsește în râvna cu care slujitorii săi facilitează dialogul și intermediază relația, elevată și discretă dar niciodată distanță, cu Măria Sa, Cititorul.

Am fost și sper să rămân în continuare unul dintre fericiții beneficiari ai acestor excepționale servicii culturale, privilegiat deopotrivă ca modest cititor și autor de carte. Dintre numeroasele izvoare, Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța mi-a fost, recunosc, cea mai la îndemână și cea mai promptă sursă de documentare.

La ceas aniversar, asociez considerației mele profunde față de conducerea și personalul Bibliotecii urarea sinceră de a dăinui peste vremuri ca veritabilă citadelă a cugetului și spiritului creator dobrogean, spre cinstea și nemurirea cuvântului scris cu har și înțelepciune.

La mulți ani!

Căpitän-comandor dr. Marian Moșneagu

*„Gramatica” lui Ienăchiță
Văcărescu, Viena, 1787*

Invitație la memorie

Septembrie, 1991. „Nebunii de la VI-a A” au prima oră de română. Printre ei, tremur și eu de emoție. Așteptăm noua profesoră. Anul trecut am pus pe fugă trei, una în fiecare trimestru. Și e rândul nostru să ne speriem, că „doamna” ne invită să scoatem o foaie de hârtie...

A doua zi – jale mare. Bocim pe întrecute văzând cu ce note ne-am pricopsit. Ca supliment, profa ne mai dă și o listă de „lecturi obligatorii”, lungă cât o zi de post. Trebuie să citim cărțile și să facem „fișe de lectură”. Ne sfătuiește să mergem „la bibliotecă”. Bibliotecă? Ce-i aia bibliotecă? Nu e mobila aia surghiunită în colțul sufrageriei din care nu răsfoim decât cărțile cu poze? Aflăm că e ceva mai mult.

O aştept pe mama să se întoarcă de la muncă. Stau în ușă, îmbrăcată, încălțată, cu lista de cărți în dinți. Plecăm „la bibliotecă”. Ajungem în fața unei clădiri pe care e o hartă cu toată Dobrogea și cetățile romane. Înăuntru – liniște ca la spital.

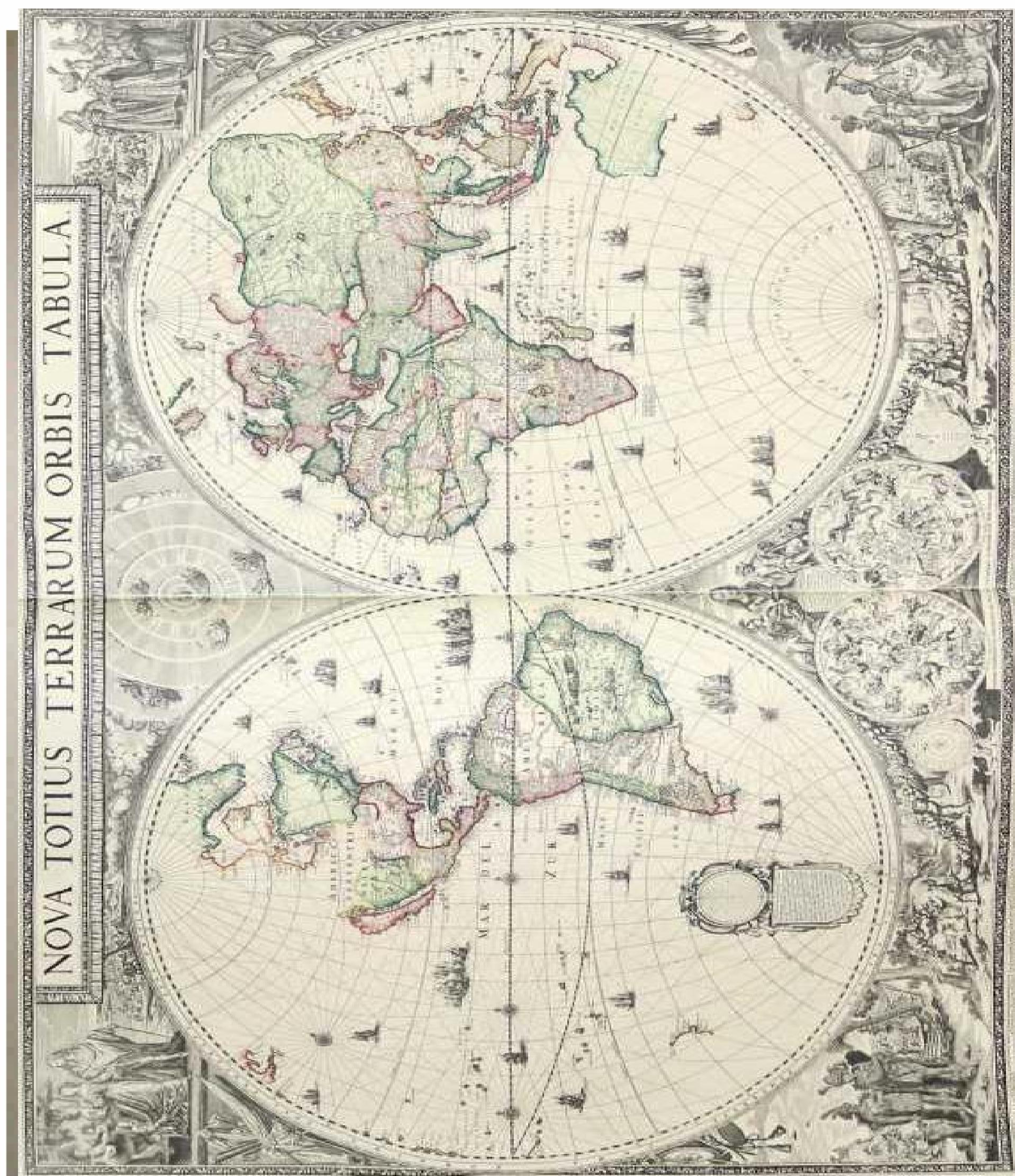
Ne oprim la etajul unu, în fața unei uși. Mama îmi spune că de acolo copiii pot lua cărți pentru acasă. Intrăm. Fac ochii mari. Peste tot numai etajere înalte, în care cărțile stau înșirate una lângă alta ca soldații la defilare. O doamnă înaltă și blondă mă întreabă ce caut. Întind lista cam speriată. Mă conduce printre rafturi și-mi explică cum sunt așezate cărțile. Și că trebuie să am grija de ele, să le aduc înapoi la timp, altfel nu mai îmi dau altele.

Până la urmă, să citești nu e chiar greu, deci nici profa nu-i chiar așa de rea. Unii colegi nu sunt de aceeași părere. Pe ei nu i-au dus mamele la bibliotecă. La începutul trimestrului următor am cel mai înalt teanc de fișe. Iau notă mare pentru tema de vacanță. E bună și biblioteca la ceva...

Daniela Dobre, cititoare

„Biblia”, Blaj, 1795

Harta lumii (sec. XVII) din „Atlas der Grossen Kurfürsten” („Atlasul Marelui Principe Elector”), Berlin, 1971

BIBLION
ISSN 1221 - 8855

PUBLICATE EDITATĂ DE FEDERATIA ASOCIAȚIILOR BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA - FILIALA CONSTANTA SI DE BIBLIOTECA JUDETEANĂ “I.N. ROMAN” CONSTANTA

COORDONATOR: DR. LILIANA LAZIA

Tehnoredactare
computerizată:
Aida POPOVICI
Se difuzează gratuit